

KOMMUNIKATIONSPROBLEM

Av Bernt Rutström, Bodträskfors

En händelse som inträffade i början av mitt andra skolår, alltså hösten 1945, har etsat dig fast i mitt minne så bra att jag ännu, nära 60 år senare, kan återuppleva delar av den.

I den gamla skolan i Svartlå fanns ingen radio. I vart fall inte i vårt klassrum. De gånger vi fick lyssna till skolradion skedde detta hemma hos lärarinnan. Den här gången gick vi alltså dit. Som vanligt i god tid före programmets början.

Ämnet för programmet lovade något extra, för det hette ”En färd till månen”! Under sändningens gång fick vi se på bilder i ett grönt programhäfte.

Det vi fick lyssna till den gången kom att för lång tid uppta mina tankar och sysselsätta min fantasi. Jag minns hur dramatiskt månfärden utvecklade sig, allt ifrån den våldsamma starten, färden genom den ändlösa rymden och ända till den lyckliga landningen.

Något minne av återfärden har jag däremot inte. Kanske man vid den tiden inte hade någon riktig uppfattning om hur det skulle gå till att ta sig därifrån och därför medvetet kringgick den detaljen? Inte vet jag.

Men vad som allra mest kom att fascinera mig var själva uthoppet från raketerna ner på månen. Det var något som jag kunde återuppleva hur många gånger som helst. Något av den problematik, som antyds i rubriken ovan, erfor jag när den starka upplevelsen skulle förmedlas till andra. Till och med de som själva lyssnat till månfärden vid samma tillfälle, verkade helt ointresserade av att ventilera händelsen eller lyssna till mina utläggningar i ämnet.

Allra svårast att komma över var den besvikelse jag upplevde någon månad senare, när jag kommit hem till jullovet. När jag vaknade första morgonen hemma, liggande skavfötters med min yngre bror i kammarsoffan, pockade månfärden särskilt starkt på att få återupplevas.

Här hade jag nu ett oprövat objekt att delge både äventyr och teknikens landvinningar! Generöst inbjöd jag min bror till en månresa med soffan som bärraket!

Förslaget väckte dock ingen entusiasm hos honom.

Jag berättade utförligt om mina erfarenheter av månfärden och poängterade särskilt landningen, då en av deltagarna hoppat ner och utropat: ”Hurra! Jag är den förste som trampar månens yta!”

Fortfarande inget gensvar från min bror.

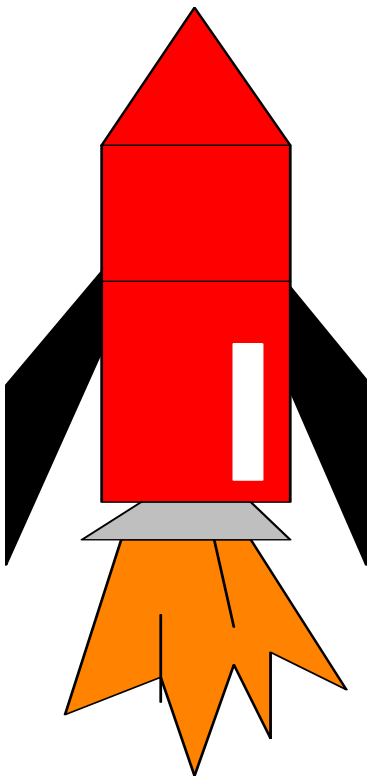
Det var då jag släppte ifrån mig det dyrbaraste jag ägde. Det kändes som om en del av min kropp, eller något odefinierbart ur min inre värld, kom att offras för sakens skull. För att få resan till stånd tvangs jag erbjuda honom det mest åtrådda! Att bli den förste på månen!

Och se! Uppoffringen var inte förgäves! Nu gick han, om än något motvilligt, mig till mötes.

Färden kunde starta!

Jag tog grundlig tid på mig. Eftersom jag varit där förut, visste jag hur långt det var. Men min bror åkte tryggt med utan att röja några tecken på otålighet.

Under resans gång hade jag god tid att begrunda prisgivningen av uthoppet och mentalt preparera mig för följderna.

När vi omsider var framme och lyckligt landat, visade min bror ingen vilja att hoppa ut. När jag uppmanade honom att göra det, skruvade han besvärat på kroppen och undslapp sig: ”Jag tror att du får gå ut och trampa månen i stället för mig!”

Ridå!!!

Jag känner av den besvikelsen än. Möjligen har den fått näring under åren som gått genom alla de gånger då jag, på motsvarande sätt, misslyckats med att delge andra mina upplevelser.

Långt senare tror jag mig ha förstått vad som fick min bror att avstå från mitt själviska erbjudande:

Dels hade han inte varit med om min upplevelse och dels var det nog ganska kallt på kammargolvet.